

obdobně na poplatky, vybírané úřadem pro zahraniční obchod, že však jest toto obdobné použití vyloučeno, poněvadž věc lze rozhodnouti již ze zákona samého z jeho smyslu a úmyslu. Dovolatel míní, že zákon ze dne 24. června 1920, čís. 418 sb. z. a n. ustanovil, že úřad, jím zřízený, má právo vybírat za povolení, která udílí, poplatky, což prý znamená, že má tyto poplatky vybírat při udělení povolení, ale také že to znamená, že úřad pro zahraniční obchod nemá práva, by tyto poplatky vybíral dodatečně, že proto nebylo potřebí pojmouti do zákona ustanovení o vymáhání, poněvadž není čeho vymáhati. Uplatněný dovolací důvod není opodstatněn. Podle pomocných prostředků, jichž výklad zákona používá, rozlišuje se obyčejně gramatický výklad »ze zvláštního významu slov v jich souvislosti« a logický výklad »z jasného úmyslu zákona«. Zákon sám (§ 6 obč. zák.) vyslovuje, že oba tyto druhy výkladu vystupují při použití zákona společně, že mají do sebe zasahovati. Logický výklad má z možného obsahu zákona, nabytého gramatickým výkladem, získati skutečný obsah právního předpisu. Slova zákona »kterž udílí« nemají významu dovolatelem jim dávaného, ani gramatickým, ani logickým, ani oběma výklady společně nedá se odvozovati ze zákona, že, když poplatek není zaplacen hned při udělení povolení, potom již nemůže býti vymáhán. Právý význam slov »kterž udílí« je ten, že stát má nárok na zaplacení vývozního poplatku již udělením vývozního povolení, nikoli jenom po tu dobu, pokud udílí povolení, proto je správným názor odvolacího soudu, že nárok nezaniká udělením. Nelze také sdíleti dovolatelův názor, že pravidla dvorského dekretu ze dne 10. února 1832, čís. 2548 sb. z. s. byla odvolána pravidly čís. nařízení ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. zák. Jde o dva zcela různé zákony, z nichž prvý se týká dobývání celních nedoplateků a poplatků na daních spotřebních, druhý se týká vnuceného vymáhání opatření a nálezů politických a policejních úřadů, což také vyplývá ze čl. III. uvoz. zákona k exekučnímu řádu, jímž oba tyto zákony byly zachovány v platnosti. Odvolací soud nepochybil, když prvního zákona použil v této věci obdobně, vysloviv, že jde o poplatky sice různé, ale přece jenom právní povahou nejpodobnější. Nebyly tedy dovolacími vývody vyvráceny správné, věci i zákonu vyhovující důvody napadeného rozsudku

Čís. 4928.

Prozatimní opatření podmíněno jest osvědčením určitého nároku určité osobě příslušejícího. Nelze je povolití, má-li teprve v rozepři býti rozhodnuto, zda přísluší nárok navrhovateli či osobě třetí.

Prozatimní opatření pro nároky podle §u 1264 obč. zák. předpokládá pravomoc rozsudku na rozvod.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, R II 102/25.)

Jan C. a Rozalie K-ová navrhli proti Marii C-ové vydání prozatimního opatření, by ku zajištění nároků ohrožených proti odpůrkyni »na vrácení vlastnického práva k ideálním polovicím nemovitostí« bylo odpůrkyni zapovězeno zcizení, zastavení a zatížení oněch ideálních polovicí a

bylo nařízeno poznamenání tohoto zákazu v pozemkové knize. Soud první stolice prozatimní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: V tomto případě bylo prozatimní opatření vydáno na základě ustanovení §§ 381 čís. 1, 382 čís. 6 a 389 ex. ř. a musil proto první soud vzít za osvědčeno, že každá z obou ohrožených osob má nárok na vrácení obou polovicí nemovitostí, stěžovatelce připsaných a že bez prozatimního opatření soudní vymáhání neb uskutečnění těchto nároků by bylo zmařeno nebo značně stíženo. Rekursní soud jest však souhlasně s vývody stěžovatelky toho názoru, že předpokladu pro prozatimní opatření tu není a proto ve smyslu rekursního návrhu žádost zamítl. Nejhlavnější podmínkou pro povolení prozatimního opatření jest, by bylo soudu osvědčeno, že jde o určitý soukromoprávní nárok a že tento určitě osobě přísluší; této podmínce však v tomto případě není vyhověno. V návrhu se tvrdí, že Rozalie K-ová svému synu Janu C-ovi nemovitosti jako výživu pro manželství odstoupila a že tento jen k vůli zjednodušení jejich polovici nechal připsati své ženě. Jestli toto tvrzení jest správným, pak vzdala se Rozalie K-ová vlastnického práva k nemovitostem a nemůže proto ani od svého syna ani od své snachy vrácení těchto nemovitostí žádati; z tohoto skutkového děje by se snad dal vyvozovati jen nárok Jana C-a proti jeho ženě na vrácení vlastnických podílů a skutečně také Jan C. v podání tento nárok uplatňuje. Na jiném místě podání tvrdí se však zase, že Rozalie K-ová polovici nemovitostí Marie C-ové odstoupila za jistých podmínek a že ona (Rozalie K-ová) má nárok na vrácení těchto objektů, poněvadž podmínky nebyly dodrženy. Toto tvrzení jest se shora vyličenou skutkovou podstatou v přímém rozporu a jest jasno, že v takovém případě o osvědčení určitého nároku určité osoby nemůže býti řeči. Má-li soud soukromoprávní nárok prozatím chrániti, musí aspoň vědět, komu nárok přísluší. Tvrdí-li však strany ve svém podání věc nemožnou, že nárok na vrácení týchž nemovitostí přísluší Janu C-ovi a Rozalii K-ové samostatně, jest patrné, že navrhovatelé sami ještě mají pochybnosti, zda a komu nárok přísluší, a jest již od počátku objektivní osvědčení nároku vyloučeno. Pro nedostatek zmíněné podmínky jest tedy prozatimní opatření v tomto případě nepřípustno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu Jana C-a.

D ů v o d y:

Ohrožení stylisovali své nároky, ve příčině kterých se domáhali zajištění prozatimním opatřením, Jan C. v ten způsob, že mu nárok ten přísluší podle §u 1264 obč. zák., že to je totiž nárok, aby byla zrušena smlouva a že si podání žaloby k uplatnění tohoto nároku vyhradil ve své žalobě o rozvod, Rozalie K-ová v ten způsob, že má právo žádati navrácení polovice nemovitostí odpůrkyni odevzdaných pod podmínkami, že bude s Janem C-em pořádně žít a že mu přinese a odevzdá slíbené věno, kterýchžto podmínek však nesplnila. Rekursní soud poukázal právem k tomu, že ohrožení uplatnili dva navzájem se vylučující nároky, že tedy ohrožení dosud sami jsou v pochybnostech, komu který nárok přísluší že za tohoto stavu nelze mluvit o objektivním osvědčení

nároků. Vývody dovolacího rekursu Jana C-a, jenž jedině napadl rekursní usnesení, nebylo vyvráceno správné, věci i zákonu vyhovující odůvodnění tohoto usnesení. Stěžovatelův nárok, opírající se o předpis Šu 1264 obč. zák., vzešel by teprve, kdyby bylo pravoplatně uznáno rozsudkem na rozvod manželství z viny odpůrkyně, nebo z viny obou manželů. V této příčině tvrdil Jan C., že manželství bylo sice rozvedeno rozsudkem pro zmeškání z viny odpůrkyně, že však rozsudek ten nenabyl dosud právní moci. Z toho vyplývá, že Janu C-ovi v době, kdy se domáhal prozatimního opatření, jím tvrzený nárok podle Šu 1264 obč. zák. dosud nevzešel. Proto by nemohl býti tento nedostatek podle Šu 390 odstavec první ex. ř. nahrazen ani jistotou. Ale také jest závažno, že ani nebylo tvrzeno v návrhu na povolení prozatimního opatření, že nárok, o jehož zajištění běží, přísluší skutečně Janu C-ovi výhradně. Uvádí-li Jan C. nyní v dovolacím rekursu úchylně od toho, oč opíral svůj nárok v návrhu, že, kdyby mu nepřislušel nárok podle Šu 1264 obč. zák., jeho nárok na vrácení opíral by se o § 1435 obč. zák., nemůže k tomu býti přihlíženo, poněvadž Jan C. ve svém návrhu nedomáhal se zajištění nároku podle Šu 1435 obč. zák., nýbrž nároku podle Šu 1264 obč. zák., tedy nároku od onoho zcela odlišného. Stěžovatelovo mínění, že musí býti teprve v rozepři zjištěno, zda nárok na zpětné převedení viastnického práva k nemovitostem přísluší proti Marii C-ové jemu, či jeho matce Rozalii K-ové, ale že oni oba mají již nyní právo, dožadovati se ochrany tohoto nároku, je potvrzením správnosti právního názoru rekursního soudu, podle kterého je předpokladem povolení prozatimního opatření osvědčení určitého nároku soukromoprávního, příslušejícího určité osobě, čemuž není tak v tomto případě, když podle něho musí býti teprve v rozepři rozhodnuto, zda nárok přísluší stěžovateli, či jeho matce. Stěžovatelův poukaz ku předpisu Šu 16 c. ř. s. není případným, neboť se stěžovatel netáhne svým nárokem zcela nebo částečně k věci nebo právu, o nichž je mezi jinými osobami zahájena právní rozepře, nýbrž stěžovatel je v právní nevědomosti, zda nárok, který chce míti ochráněn prozatimním opatřením, přísluší jemu, či jeho matce.

Čís. 4929.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Technický správce dvou různých dvorů, jenž mimo to samostatně řídil zemědělský podnik průmyslový, spadá do skupiny 9. tabely, třebaž měl jen nižší přípravné studium.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, Rv II 205/25.)

Procesní soud první stolice přisoudil vdově po správci velkostatku žalovaného zaopatřovací požitky dle skupiny deváté tabely připojené k zákonu ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.